

Rätten att häda

En undersökning av epideiktens roll för formandet av en världsbild i debatter kring karikatyrer.

Sammandrag: De senaste åren har karikatyrer vid två tillfällen väckt kraftiga reaktioner i Sverige. Denna undersökning syftar till att undersöka om och hur debatter kring karikatyrer fungerar epideiktiskt och bidrar till formandet av en världsbild. I detta syfte har vi tittat närmare på argumentationen och det underliggande dramat i fyra tidningsartiklar från debatterna kring Lars Hillersbergs karikatyrer som betonade vad som ansågs vara typiska judiska karaktärsdrag och Jyllands-Postens publicering av karikatyrer av den muslimske profeten Muhammed. Resultaten visar att debatterna har epideiktiska funktioner genom att de bidrar till processen av en gemensam definition av de uppkomna situationerna och därmed ökar sammanhållningen i gruppen. Dess medlemmar förnyar sin självbild och sin syn på vad som är gott.

Innehållsförteckning

1 INLEDNING	3
1.1 Bakgrund	3
1.2 Syfte och frågeställning	3
1.3 Tidigare forskning	4
1.4 Teoretisk förankring.....	4
1.4.1 Epideiktik	4
1.4.2 Symbolisk konvergens.....	5
1.5 Material.....	6
1.6 Metodbeskrivning	7
1.6.1 Fantasy themeanalys.....	7
1.6.2 Argumentationsanalys	7
2 RESULTAT	8
2.1 Värden	8
2.2 Identitet.....	9
2.3 Polarisering.....	11
3 SLUTSATS OCH DISKUSSION	13
4 KÄLLFÖRTECKNING	15
4.1 Tryckta källor	15
4.2 Elektroniska källor.....	15
5 BILAGOR	17
5.1 Material.....	17
5.1.1 Finns det muslimer med skrattrynkor?.....	17
5.1.2 Inget öppet samhälle utan hädelse.....	18
5.1.3 Det goda hatet	19
5.1.4 Hillersberg Vänsterns antisemitiske Puss-ikon.....	20
5.2 Analyser.....	21
5.2.1 Argumentationsanalyser	21
5.2.2 Fantasy themeanalyser	26

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Ända sedan 1500-talet har karikatyrer väckt kraftiga reaktioner¹. Karikatyr är en porträttgenre där ”karakteristiska drag i en (vanligen allmänt känd) persons utseende eller kroppsspråk överdrivs eller förstärks som ett led i en karaktärstolkning” och har sitt ursprung i renässansens föreställningar om fysionomiken och studier av människan. Karikatyren är tillämplig i olika medier men tecknade bilder är vanligast och med hjälp av dessa bilder kan personen som karikeras få en psykologiskt visuell, lättmemorerad form. I dag har karikatyren ofta status av ledarinlägg och bär ett slags spetsfundighet som ofta samspelar med text. Budskapet är starkt kontextbaserat.²

De senaste åren har karikatyrer vid två tillfällen väckt kraftiga reaktioner i Sverige. Den ena debatten uppkom 2000 när den statliga Konstnärsnämnden beslutade att ge konstnären Lars Hillersberg statlig inkomstgaranti. Hillersberg har sedan 1960-talet publicerat satiriska teckningar i diverse medier. De bilder som gav upphov till debatten var de bilder som betonade vad som ansågs vara typiskt judiska karaktärsdrag. Den senaste debatten uppkom i och med att den danska tidningen Jyllands-Posten den 30 september 2005 publicerade tolv satiriska bilder föreställande den muslimske profeten Muhammed. Dessa bilder fick kraftiga reaktioner och intensiva debatter uppstod världen över. Det är dessa två debatter som undersöks i denna studie.

1.2 Syfte och frågeställning

Det övergripande syftet med denna uppsats är att undersöka epideiktikens roll för formandet av en världsbild. Vi ska undersöka *om* och i sådana fall *hur* debatter kring karikatyrer fungerar epideiktiskt och bidrar till formandet av en världsbild.

Vår frågeställning är: går inläggen i Muhammeddebatten och Hillersbergsdebatten att klassas som epideiktik och i så fall, vilka epideiktiska funktioner fyller de och hur bidrar detta till formandet av en världsbild?

---

¹ Johannesson (2006).

² Nationalencyklopedin, *Karikatyr*, band 10 s. 438.

1.3 Tidigare forskning

Karikatyror och de debatter dessa orsakar är ur ett retoriskt perspektiv ett outforskat område. Ämnet tas dock upp i nummer 29 av *Retorikmagasinet*³, i och med den aktuella Muhammeddebatten, dock mer debatterande än analytiskt. Professor Lennart Hellspång har skrivit om de närliggande skämtteckningarna men han går djupare in på teckningar som underhållning och berör ej dess klandrande funktion⁴.

Däremot har det forskats om karikatyrer utifrån andra perspektiv, bl a konsthistoriskt⁵.

1.4 Teoretisk förankring

1.4.1 Epideiktik

Den epideiktiska genren formulerades av Aristoteles. Han menade att den epideiktiska retoriken kännetecknades av: dess ceremoniella sammanhang, en uppvisning av talarens vältalighet samt dess hyllande eller klandrande fokus. Aristoteles genreuppdelning har följt retoriken genom århundradena och används till stor del än i dag.⁶

Teorin har dock diskuterats och utvecklats, bland annat av Perelman och Olbrecht-Tyteca. De tillskrev epideiktiken ytterligare en funktion och ser det som att epideiktiken förstärker tron på speciella värden och att detta stärker handlingsbenägenheten för det värde den framför. På så sätt är epideiktiken även viktig för argumentation.⁷

Även Celeste Michelle Condit har haft stort inflytande på den epideiktiska teorin och det är utifrån hennes syn på epideiktiken denna undersökning utgår. Förutom funktionen att skapa gemensamma värden tillskriver hon epideiktiken ytterligare funktioner. Condit menar att epideiktiken fungerar för att generera, upprätthålla eller modifiera en grups existens. Den epideiktiska diskursen bidrar alltså till processen av en gemensam definition, till att hålla samman en grupp. För att medlemmarna i en grupp inte ska splittras krävs att de aktivt arbetar för att hålla samman. En del av detta arbete är rent praktiskt, t ex genom att upprätthålla en stabil ekonomi, men en del av detta arbete faller inom epideiktikens domän. Epideiktik hjälper gruppen att övervinna naturliga processer av försämring och förfall.⁸

---

³ Ström-Søeberg, s. 2, 30, 31.

⁴ Hellspång (ej publicerad).

⁵ Bland andra Johannesson (2001).

⁶ Jasinski, s. 209-210.

⁷ Jasinski, s. 210.

⁸ Jasinski, s. 211-212.

I sin definition av epideiktiken tar Condit inte bara hänsyn till retorikerns perspektiv utan även till mottagarnas. Hon menar att epideiktiken har tre funktioner, vilka presenteras nedan. Det första begreppet i varje begreppspar ser till avsändarens perspektiv och det andra begreppet ser till mottagarens perspektiv.⁹

Den första av Condits tre funktioner är *definition och förståelse*¹⁰. När en situation är förvirrande, oklar eller problematisk arbetar retorikern för att definiera och därmed anpassa problemet efter sina egna ramar samtidigt som mottagare aktivt söker och inbjuder detta. Condits andra funktion är *formande och delande*¹¹. En retoriker försöker skapa gemensamma värden som delas med mottagarna. Genom denna funktion förnyar gruppen synen på sig själv och vad som är gott. Den tredje funktionen är *uppvisande och underhållande*¹². Retorikern försöker uppvisa värtalighet och mottagarna ser denna värtalighet som underhållande. Mottagarna kan på så sätt tolka vardagliga upplevelser som mer betydande, ädla, nobla eller behagliga.¹³

Condit belyser att vi i den epideiktiska diskursen utger oss själva för att vara ”de goda” genom att kontrastera oss mot ”de onda”. När vi gör detta konstruerar vi en identitet för vårt samhälle/vår grupp genom en uteslutningsprocess. Vi konstruerar en stereotyp bild av ”de andra” eller ”fienden”, vilkas syfte är att eliminera våra värden. Vi ser vilka ”vi” är i motsats till ”dem”.¹⁴

1.4.2 Symbolisk konvergens

Den symboliska konvergensteorin är skapad av Ernest G. Bormann och har utvecklats utifrån Robert Bales studier av kommunikation i grupper. Teorin baserar sig på två huvudantaganden. Dels att kommunikation skapar verklighet, d v s verkligheten förändras genom de symboler vi använder för att tala om den, och dels att symboler inte bara skapar verklighet för enskilda individer utan symboler kan konvergera och skapa en gemensam verklighet. Konvergens innebär i teorin att två eller fler personers symboler närmar sig varandra eller till och med överlappar varandra i en kommunikationsprocess. Att symbolisk konvergens har ägt rum visar sig bland annat genom ett återkommande tema eller genom en återkommande berättelse.¹⁵

---

⁹ Condit, s. 288.

¹⁰ Vår översättning av ”definition and understanding”.

¹¹ Vår översättning av ”shaping and sharing”.

¹² Vår översättning av ”display and entertainment”.

¹³ Jasinski, s. 213-214.

¹⁴ Condit s. 291.

¹⁵ Foss, s. 109-110.

Bormann utvecklade även en metod för att undersöka dessa teman, fantasy thememetoden, som vi återkommer till i vår metoddel, kapitel 1.6.1.

1.5 Material

Vårt material består av två tidningsartiklar per debatt, d v s sammanlagt fyra artiklar, publicerade i Sveriges största morgon- och kvällstidningar. Vi har valt att avgränsa oss till artiklarnas text och har alltså inte inkluderat eventuella bilder och bildtext.

Urvalet har skett genom att vi har valt ut artiklar som vi sett som intressanta i och med att de haft något som vi fastnat för, t ex en till synes haltande argumentation, samtidigt som vi ser att de är någorlunda representativa för debatten i fråga. Det kan tyckas anmärkningsvärt att vi tagit artiklar som står på samma sida i debatterna, d v s att båda artiklarna från Muhammeddebatten är för publiceringen och att båda artiklarna från Hillersbergsdebatten är emot Hillersbergs inkomstgaranti, men utifrån en översiktlig genomgång av en stor mängd artiklar anser vi ändå att vårt urval ger en god bild av hur debatterna förts.

Debatterna har förts i olika typer av medier och vi har valt just tidningsartiklar p g a att texter är mer tillgängliga för analys än t ex radiosändningar. De artiklar som ingår i undersökningen är:

- *Finns det muslimer med skrattrynkor?* är en krönika som publicerades i Aftonbladet den 18 februari 2006 (Muhammeddebatten).
- *Inget öppet samhälle utan hädelse* är en ledare som publicerades i Dagens Nyheter den 11 januari 2006 (Muhammeddebatten).
- *Det goda hatet* är en debattartikel som publicerades i Expressen, GT och Kvällsposten den 25 februari 2002 (Hillersbergsdebatten).
- *Hillersberg Vänsterns antisemitiske Puss-ikon* är en kolumn som publicerades på Svenska Dagbladets ledarsida den 8 februari 2001 (Hillersbergsdebatten).

Vår hypotes är alltså att dessa artiklar är att klassificera som epideiktiska och att de bidrar till formandet av en världsbild.

1.6 Metodbeskrivning

1.6.1 Fantasy themeanalys

I och med att denna uppsats delvis syftar till att undersöka formlandet av en världsbild har vi valt att göra en fantasy themeanalys. Metoden är utformad av Ernest G. Bormann just för att få insikt i grupperns gemensamma världsbild. I analysen urskiljer man textens olika karaktärer, handlingar och scener för att därefter kartlägga dessa olika teman och söka efter mönster. Detta tydliggör vilka karaktärer som finns i texten, vilka handlingar dessa karaktärer ingår i samt var och när dessa handlingar äger rum. Analysen bidrar till att synliggöra textens underliggande drama som skapar en mytbildning om verkligheten.¹⁶

För att kunna ta med passiva satser som saknar en explicit agent har vi ibland valt att ändra ordföljden, men varit noga med att till största möjliga grad inte ändra meningens betydelse. En nackdel med detta tillvägagångssätt är att vi inte ser mönster i vilka aktörer som är aktiva respektive passiva, vilket kan vara intressant då det påverkar aktörernas framställning. Vi har även valt att ta med meningar där karaktärer inte *utför* handlingar utan som i stället *säger något om* karaktärerna, t ex ”författaren är antisemit” som handlingsteman. Detta på grund av att intressant information om en karaktär annars utelämnas i analysen. Våra analyser har visat att det intressanta ligger i aktörs- och handlingsteman och således är det dessa vi tar upp i resultatdelen.

1.6.2 Argumentationsanalys

Eftersom vi funnit vårt material tydligt argumenterande ser vi det som intressant att undersöka denna argumentation närmare. Vår argumentationsanalys har gått till så att vi plockat ut artiklarnas teser och sedan undersökt vilka för- och motargument respektive författare har för sin tes och vilka underargument som stödjer argumenten. Detta har gett oss en tydlig bild över vilka skäl som förs fram, men denna metod synliggör inte den argumentation som finns på ordnivå. För att synliggöra denna argumentation har vi valt att komplettera argumentationsanalysen med en strukturell analys av materialet. I denna har vi utgått från kapitel fem i Lennart Hellspungs *Metoder för brukstextanalys*¹⁷ och tittat på den interpersonella och den ideationella strukturen, så som perspektiv, attityder och sociala figurer.

---

¹⁶ Foss s. 109-115.

¹⁷ Hellspung (2001), s. 61-67.

2 Resultat

Nedan följer en tematisk redovisning av centrala topiker i analysfynden¹⁸. Dessa topiker är till viss del överlappande. Vi har valt att redovisa resultatet tematiskt på grund av att artiklarna har många gemensamma beröringspunkter vilket tydliggörs genom en tematisk disposition. Den tematiska dispositionen tydliggör även viktiga skillnader i debatterna.

Analyserna visar att samtliga artiklar lyfter fram kärnvärden, men vilka dessa värden är varierar dock mellan debatterna. I Hillersbergdebatten är det centrala värdet ett negativt sådant, den hotande antisemitismen, medan de värden som lyfts fram i Muhammeddebatten är yttrandefrihet, humor och respekt. Vidare visar analyserna att debatterna konstruerar identiteter vilka ställs polariserande mot varandra.

2.1 Värden

Tre värden kan ses som centrala i debatten kring Muhammedkarikatyrerna. Det första är yttrandefrihet. Argumentationsanalysen av *Inget öppet samhälle utan hädelse* visar att tesen i artikeln kan uttryckas som ”Muslimer har ingen rätt att kräva den typ av respekt som de nu kräver av Danmark” och fyra av åtta argument av första graden handlar om yttrandefrihet. Författaren menar att Jyllands-Posten var i sin fulla rätt att publicera teckningarna, trots att de var både kränkande och illasinnade. Fantasy themeanalysen stödjer fynden från argumentationsanalysen genom att visa att publiceringen ”förvisso var provokativ”, ”har vållat en proteststorm av häpnadsväckande omfattning”, ”har lett till hot”, ”gäller en rättning i ledet” vilket är en ”åsiktskontroll som är oförenlig med våra öppna samhällen”. De handlingar som dessa aktörer ingår i visar alltså att reaktionerna är oberättigade och förvånansvärda. På denna punkt skiljer sig Hillersbergsdebatten från Muhammeddebatten, där det inte kommer i fråga att hänvisa till yttrandefriheten.

Det andra värdet som lyfts fram som viktigt i Muhammeddebatten är humor. Fantasy themeanalysen av *Finns det muslimer med skrattrynkor* visar att skrattrynkor fungerar som en aktör och är ”en skönhet” och ”skitenkelt”. Genom synekdoke symboliserar alltså skrattrynkor humor och skrattrynkor är något man får av ”humor, Bellmanvitsar och Blandaren, av ironi och självironi, fräckisar och kärnfulla karikatyrer”, d v s typisk svensk/västerländsk kultur. Avsaknaden av humor är en annan aktör vilken beskrivs som ett

---

¹⁸ Strukturerade analyser finns som bilagor i kapitel 5.2.

”större hot än sinande oljereserver” och ”cancerknölen i den senaste världskrisen”. Karikatyrer beskrivs som en viktig del av denna humor. Humorn är alltså central i denna artikel, medan det humoristiska i karikatyrer inte alls tas upp i artiklarna från Hillersbergsdebatten.

Det tredje värdet som är centralt i Muhammeddebatten är respekt. Argumentationsanalysen av *Inget öppet samhälle utan hädelse* visar att människor förr tillvann sig respekt på grund av kunskap och klokskap eller samhällsställning. Nu går det att kräva en ny typ av respekt, fjärrespekt, som består i att kräva respekt av människor och institutioner som den respektkrävande aldrig sett och inte har någon direkt beröring med. Detta krav på respekt är ej berättigat.

I Hillersbergsdebatten är framförallt ett värde centralt, nämligen den hotande antisemitismen. Detta negativa värde har stor plats i båda artiklarna, medan något motsvarande inte återfinns i Muhammeddebatten.

2.2 Identitet

Analyserna visar att samtliga artiklar fungerar identitetsskapande. I Muhammeddebatten finns dels en bild av hur ”muslimer” är, och dels en bild av hur ”vi” är. I debatten kring Hillersberg konstrueras identiteter kring ”vänstern” och ”vi svenskar”.

Muslimerna får stå för islamisters illdåd, de har inte rätt att känna sig kränkta av karikatyrerna och de framställs som humorlösa och krävande. Denna bild byggs upp genom en mytbildning och en ofta svag argumentation. Fantasy themeanalysen av *Inget öppet samhälle utan hädelse* visar att de handlingar som muslimerna ingår i ofta handlar om att de är krävande men i viss grad även offer. De kräver bland annat ”fjärrespekt”, ”ursäkt” och ”ingrepp”. De framställs som offer i och med att de har ”svårt att finna sig till rätta” och ”hjälp inte precis av sina imamer, eller av en stel och diskriminerande arbetsmarknad”. Argumentationsanalysen av *Finns det muslimerna med skrattrynkor* visar att författaren ser muslimerna som humorlösa. Denna argumentation sker bland annat genom den ovan beskrivna synekdoxen där muslimernas påstådda avsaknad av skrattrynkor får stå som bevis för att de saknar denna egenskap. I *Inget öppet samhälle utan hädelse* skiljer inte författaren mellan muslimerna och islamister, och genom totum pro parte får muslimerna stå för islamisters illdåd.

I Muhammeddebatten skapas ett ”vi” som består av västvärlden. I *Finns det muslimerna med skrattrynkor?* framställs vi som humoristiska men vi har glömt att humor är det bästa medlet för att bemöta totalitära regimer. Vårt agerande i Muhammedfrågan har varit skrämmande i

och med att vi lagt oss platt för islamisterna och vi betar oss som får. Fantasy themeanalysen visar att detta ”vi” till stor del skapas genom den gemensamma nämnaren humor. Vi har humor, Vonnegut har humor och kyparna och gästerna i Trastevere¹⁹ har humor. De handlingar som karaktären ”vi” ingår i visar även på konsensus genom att vi sedan tidigare är ”ense om att det vore absurt om vi inte kunde skoja om Gud och hans profeter, fan och hans mormor” och även att vi nu betar oss svagt t ex genom ”vårt skamsna skuldbeläggande av oss själva” och genom vårt ”beskäftiga förnuft”. Att vi tidigare framgångsrikt bemött totalitära regimer med humor bevisar genom analogier till filmer av Charlie Chaplin och Billy Wilder. Vidare förstärker författaren den västliga identiteten genom att säga att Danmarks sak också är svenskarnas och genom att säga att han vill att ”EU-länder, i solidaritet med Danmark, drar tillbaka sina ambassadörer från huvudstäder, där danska ambassader står i ljusan låga”. Här gör författaren en hyperbol, det var bara i en stad den danska ambassaden blev satt i brand²⁰.

I debatten kring Hillersberg skapas identiteterna ”vänstern” och ”vi svenskar”. Antisemitism är central för båda dessa identiteter. Argumentationsanalysen av *Hillersberg Vänsterns antisemitiske Puss-ikon* visar att tesen är att vänstern är dubbelmoralisk, men större delen av argumentationen kretsar ändå kring att vänstern påstår sig vara mot nazism men ändå stödjer antisemitism. Bovarna i dramat är Lars Lönnroth, Lars Hillersberg, Göran Persson och vänstern. Hillersbergsdebatten används alltså för att anklaga vänstern och särskilt Göran Persson för att vara dubbelmoralisk. Fantasy themeanalysen visar att de handlingar som Göran Persson ingår i vid flera tillfällen mynnar ut i personangrepp, t ex ”säger att han tvekar att äta kött, men glufsar i sig kött på var och varannan tillställning” och ”känner inte i magen att något är fel när staten belönar en antisemit”. Lönnroth framstår som splittrad, han försvarar ”passionerat Hillersberg” trots att han medger att ”Hillersberg knyter an till ’den antisemitiska traditionen från Hitlertiden’”. Karaktären vänstern ingår ofta i icke-handlingar, t ex är de ”knäpp tyst”, de ”reagerar inte” och de ”protesterar inte”. Dubbelmoralen visas även genom att de gång på gång hamnar ”i samma ståndpunkt som den extrema s k högern”. Författaren anklagar alltså vänstern för att inta samma ståndpunkt som extrema grupper, grupper som författaren själv inte vill se som höger. Argumentationsanalysen stödjer detta och visar även att vänsterns sätt att påstå sig vara mot nazismen men inte agera mot antisemitismen går i linje med deras historia. Detta stöds genom analogier till de sovjetiska och polska kommunisterna. Argumentationen i artikeln sker till stor del på ordnivå, t ex genom ironi och perspektivmarkörer som ”till på köpet” i ”Därför protesterar de inte när en av vänsterns puss-

---

¹⁹ Författaren skriver om sitt besök på en trattoria i Trastevere.

²⁰ Utifrån vad vi förstått av den övriga rapporteringen i media.

ikoner blir antisemit och till på köpet får statlig belöning”. Författaren säger alltså att Hillersberg får sin inkomstgaranti *på grund av att han är antisemit*. Argumentationen i artikeln är ofta svag, t ex finns ett skolexempel på fallasin ”guilt by association”. Ett belägg för att Hillersberg är antisemit är att han är anarkist, ”ty anarkismens fader, Michail Bakunin, rysk revolutionär, en av dem som byggde första internationalen med Karl Marx, var våldsam antisemit”. Författaren fortsätter med att peka på Bakunins likhet med Hitler, och därmed associeras även Hillersberg med Hitler.

Identiteten ”vi svenskar” skapas i artikeln *Det goda hatet*. Fantasy themeanalysen visar att *antisemitismen, Hillersberg, Hillersbergs beundrare*, och *man* är centrala aktörer. Författaren argumenterar för att det är uppenbart att bilderna är antisemitiska, men att detta ändå blir en fråga i Sverige, vilket det inte hade blivit i flertalet västliga demokratier. Antisemitismen trolldas bort genom utställningar och hyllningsrecensioner och aktören Hillersberg ljuger, rationaliserar antijudiska stereotyper och myter och rehabiliteras nu sedan debatten. Ordvalet ”rehabiliteras” visar att han nu *blir omhändertagen* av sina beundrare och vänsterdebattörer. När författaren vill uttrycka vad Hillersberg gör och att vem som helst i Sverige skulle kunna göra detsamma använder han aktören ”man”. Dessa handlingar är att man ”kan framställa judar som sluga, ondskefulla och giriga”, ”associera judar med Kristusmordet”, ”förse judar med en fysiologi identisk med den som förekom i nazityska *Der Stürmer*” samtidigt som man kan ”vara säker på att horder av svenska intellektuella rusar fram och förklarar bilderna som fördomsfria och uppfriskande”.

2.3 Polarisering

Analyserna av artiklarna visar på tydliga polariseringar.

Båda artiklarna från Muhammeddebatten ställer muslimer mot västvärlden. Fantasy themeanalysen av *Finns det muslimer med skrattrynkor?* visar som redovisats ovan att stereotypa bilder av muslimer framställs. Bilden som framställs av ”vi i väst” är av motsatt karaktär, vi har något som de saknar. ”Vi” ställs alltså i kontrast till ”dem”. Argumentationsanalyserna visar att denna polarisering förstärks genom att författaren vid två tillfällen uttrycker att kulturella skillnader inte är något att ta hänsyn till. Detta gör han dels indirekt genom att skriva hur vi förr framgångsrikt bemött totalitära regimer, och samtidigt säga att vi då *inte* uttryckte ”respekt för kulturella skillnader”, och dels uttrycker han detta genom att säga att det faktum att vi känner oss hemma med karikatyrer är ”ett skäl som är starkt nog för att försvara dem”. På ordnivå använder han perspektivmarkörer, t ex när han

skriver om hur man får skrattrynkor och avslutar med "Skitenkelt". Denna markör säger ungefär att "hur kan de ha problem med något som är så enkelt för oss?". Perspektivmarkörer som denna fungerar polariserande och nedvärderar muslimer.

Även i *Inget öppet samhälle utan hädelse* ställs "vi" i kontrast till "muslimer". Argumentationsanalysen av denna artikel visar att denna polarisering förstärks genom att påstå att vi har olika syn på respekt. Muslimer kräver en fjärrespekt som de inte har rätt till. Författaren säger alltså att muslimer inte har något med "oss" att göra.

I Hillersbergsdebatten fungerar dock polariseringen annorlunda, i *Hillersberg Vänsterns antisemitiske Puss-ikon* är vänstern bovarna i dramat och den läsare som inte vill vara en av skurkarna måste då ta avstånd från vänstern och således ta "de godas" parti – högern. Högern nämns aldrig men polariseringen gör alltså att detta blir det enda alternativet.

Det goda hatet skiljer sig från de andra artiklarna genom att den inte är polariserande på samma sätt. Som framgått ovan visar fantasyanalysen att artikeln snarare är en självkritik av det svenska samhället. De som fungerar som motpol mot "de onda svenskarna" är andra "flertalet västliga demokratier", där antisemitism känns igen och motarbetas.

3 Slutsats och diskussion

Det övergripande syftet med denna uppsats är alltså att undersöka epideiktikens roll för formandet av en världsbild. Vi undersöker *om* och i sådana fall *hur* debatter kring karikatyrer fungerar epideiktiskt och bidrar till formandet av en världsbild. I detta syfte har vi tittat närmare på argumentationen och det underliggande dramat i fyra tidningsartiklar från debatterna kring Muhammedkarikatyerna och Lars Hillersbergs karikatyrer.

Condit nämner tre epideiktiska funktioner: *definition och förståelse, formande och delande* samt *uppvisande och underhållande*. Analyserna av karikatyrdebatterna visar att debatterna tydligt fungerar enligt de två förstnämnda funktionerna. Den tredje funktionen finns i viss mån då t ex *Finns det muslimer med skrattrynkor* även verkar syfta till att roa läsarna men vi ser inte detta som ett tydligt drag i materialet.

Debatten kring Muhammedkarikatyerna fungerar *definierande* i och med att karikatyrerna av Muhammed hotar ett islamskt kärnvärde, förbudet mot att avbilda profeten Muhammed, och reaktionerna på detta hotar ett av kärnvärdena i västvärlden, yttrandefriheten. Detta bemöter väst bland annat med den typ av artiklar som vi har analyserat i denna undersökning. I dessa artiklar försöker författarna att definiera problemet och anpassa det efter sina egna ramar. De erbjuder läsaren en tolkning som underlättar för läsaren att ta ställning till problemet som uppstått. Yttrandefriheten är hotad och detta är ett värde som står över att bilderna är provokativa, kränkande och illvilliga.

Även debatten kring Hillersbergs karikatyrer fungerar *definierande* och skapar således förståelse för det uppkomna problemet. Författarna bemöter vad de uppfattar som ett hot mot ett kärnvärde (i och med att bilderna krockar med det känsliga ämnet antisemitism när staten belönar en konstnär som gjort bilder som betonar vad som anses vara typiska judiska karaktärsdrag). Författarna bemöter detta hot genom att ifrågasätta äktheten i antinazismen och empatin med det judiska folket. Den ena författaren menar att antisemitismen finns i vänstern och den andra menar att antisemitismen är inneboende i hela det svenska folket.

Debatterna uppfyller även den andra funktionen Condit tillskriver epideiktiken, *formande och delande*. I Muhammeddebatten skuldbeläggs och utpekas muslimer som ansvariga för konflikten och på så sätt förstärks den rådande världsbilden. Här finner vi två världsbilder, den religiösa och den sekulariserade, i konflikt med varandra och våra analyser visar tydligt hur det sekulariserade väst försöker att "omvända" muslimer genom att säga att de måste anpassa sig till västerländska värderingar. Debatten konstruerar en identitet för dess läsare,

den kontrasterar ”oss” gentemot ”de andra” och målar upp stereotypa bilder av muslimer. Artiklarnas läsare invaggas i en ”vi-känsla” genom att se att ”vi” inte är ”som de”.

Även Hillersbergsdebatten uppfyller denna funktion. Särskilt i artikeln *Hillersberg Vänsterns antisemitiske Puss-ikon* görs detta genom att vänstern pekats ut som antisemitiska och allmänt dubbelmoraliska. Genom att skapa denna bild av vänstern skapas även en kontrasterande identitet för läsaren att identifiera sig med, högern. Om läsaren inte vill vara antisemit måste hon ta avstånd från vänstern. Även här invaggas alltså läsaren i en ”vi-känsla” genom att se att hon inte är ”som de”. Artikeln *Det goda hatet* har inte denna funktion då den snarare är kritisk mot den egna gruppen och inte bidrar till någon gruppgemenskap.

Våra analyser visar hur de epideiktiska funktionerna i debatterna formar en världsbild där yttrandefrihet, humor, respekt och motstånd mot antisemitism är viktiga värden. Respekt är dock inte något som är alla förunnat, muslimer har inte med ”oss” att göra och har därför inte rätt att kräva att vi respekterar islams kärnvärden, medan de måste respektera våra kärnvärden. De måste respektera yttrandefriheten och får därmed finna sig i att bli karikerade. Detta är dock inte något judar behöver finna sig i, och den som karikerar judar eller inte tar avstånd från sådana karikatyrer är antisemit.

När vi inledde denna undersökning fastnade vi särskilt för en mening i Svenska Dagbladets artikel *Upprördhet inte skäl nog att förbjuda*, publicerad i samband med Muhammedkonflikten²¹: ”i ett öppet samhälle ska varken muslimer eller andra troende kunna lägga in veto mot granskning, gyckel och ifrågasättande”. Denna mening etsade sig fast i våra minnen, det var någonting med den som inte riktigt stämde. Våra analyser visar att yttrandefrihetens gränser inte är desamma för alla. Vad detta beror på ligger till viss del utanför denna undersöknings ramar, men det verkar som att judar, till skillnad från muslimer, tillhör ”gruppen” eller i alla fall står den närmre.

Som vi skrev i inledningen är karikatyren och dess debatter ett utforskat område ur ett retoriskt perspektiv. Karikatyr är ett ständigt aktuellt ämne och i skrivande stund, maj 2006, har ännu en karikatyr väckt uppståndelse. Denna gång gäller det en nidbild där den azerisk-turkiska folkgruppen i Iran jämförs med kackerlackor. Då karikatyrer är aktuella och den retoriska forskningen kring detta är begränsad hoppas vi att vår undersökning lockar till vidare studier av detta fängslade ämne.

---

²¹ Samuelsson.

4 Källförteckning

4.1 Tryckta källor

Condit, Michelle Celeste (1985), *The functions of epideictic: the Boston massacre orations as exemplar* i *Communication Quarterly*, 33. Connecticut: University Park, Eastern Communication Association. ISSN:0146-3373.

Foss, Sonja K (2004), *Rhetorical criticism: exploration & practice*. Long Grove, Illinois: Waveland Press. 3:e upplagan. ISBN: 1-57766-318-7.

Hellspong, Lennart (2001), *Metoder för brukstextanalys*. Lund: Studentlitteratur. ISBN: 91-44-01639-5.

Jasinski, James (2001), *Sourcebook on rhetoric: key concepts in contemporary rhetorical studies*. Thousand Oaks, California: Sage Publications. ISBN: 0-7619-0504-9.

Johannesson, Lena (2001), *Mörkrum & transparens*. Stockholm: Carlsson. ISBN: 91-7203-954-X.

Marklund, Kari, chefredaktör (1993), *Karikatur* i *Nationalencyklopedin*. Höganäs: Bokförlaget Bra Böcker. Band 10, s. 438. ISBN: 91-7024-619-X.

Ström-Søeberg, Peter, ansvarig utgivare (2006), *Retorikmagasinet*. Åstorp: Retorikförlaget Rhetor förlag AB. Nummer 29, årgång 8, s.2, 30, 31. ISSN: 1403-9052.

4.2 Elektroniska källor

Bachner, Henrik (2002), *Det goda hatet* [www] i *Expressen*, *GT* och *Kvällsposten*. Hämtad från <<http://www.presstext.se>>. Publicerad 25 februari 2002. Hämtad 1 maj 2006. Inloggning på Presstext krävs och finns tillgängligt för studenter på Sh via biblioteket. Presstext tillåter inte direktlänkning vilket innebär att man måste använda deras sökfunktion. Sök på titel.

Heimerson, Staffan (2006), *Finns det muslimer med skrattrynkor?* [www] i Aftonbladet. Hämtad från <<http://www.aftonbladet.se/vss/nyheter/story/0,2789,780503,00.html>>. Publicerad 18 februari 2006. Hämtad 18 april 2006.

Hellspång, Lennart (ej publicerad), *Retorik och underhållning* [worddokument i e-post], Mottaget av Lennart Hellspång 20 april 2006.

Johannesson, Lena (2006), *Karikatyrens utveckling har varit smärtsam* [www] i Svenska Dagbladet. Hämtad från <http://www.svd.se/dynamiskt/kultur/did_11811591.asp>. Publicerad 12 februari 2006. Hämtad 19 april 2006.

Samuelsson K. Lena, chefredaktör, författare okänd (2006), *Upprördhet inte skäl nog att förbjuda* [www] i Svenska Dagbladet. Hämtad från <http://www.svd.se/dynamiskt/ledare/did_11689439.asp>.

Skytte, Göran (2001), *HILLERSBERG Vänsterns antisemitiske Puss-ikon* [www] i Svenska Dagbladet. Hämtad från <<http://www.mediarkivet.se/services/archive.html?method=displayDocument&documentId=050803200102084362396>>. Publicerad 8 februari 2001. Hämtad 28 april 2006. Inloggning på Mediarkivet krävs och finns tillgängligt för studenter på Sh via biblioteket.

Wifstrand, Jan, chefredaktör, författare okänd (2006), *Inget öppet samhälle utan hädelse* [www] i Dagens Nyheter. Hämtad från <<http://www.presstext.se>>. Publicerad 11 januari 2006. Hämtad 18 april 2006. Inloggning på Presstext krävs och finns tillgängligt för studenter på Sh via biblioteket. Presstext tillåter inte direktlänkning vilket innebär att man måste använda deras sökfunktion. Sök på titel.

5 Bilagor

5.1 Material

5.1.1 Finns det muslimer med skrattrynkor?

På en trattoria i Trastevere i veckan slog mig en tanke. Jag tittade på kyparna och på gästerna. De var manliga och kvinnliga, långa och korta, gamla och unga. Men de hade ett gemensamt. Alla hade skrattrynkor kring ögonen.

Det är en skönhet som inte går att köpa hos en plastikkirurg.

Skrattrynkor får man av humor, Bellmanvitsar och Blandaren, av ironi och självironi, fräckisar och kärnfulla karikatyrer. Man får det av att skratta åt missöden och av att driva med sig själv. Skitenkelt.

Det är det jag erfar över saltimboccan på krogen i en stadsdel i Rom. Mellan tuggorna läser jag Vonneguts nya "A Man Without a Country". Han delger oss sin fasans tanke: att han ska överleva sitt eget sinne för humor. "Jag brukade vara rolig och kanske är jag inte det längre. Vi har utsatts för så många chocker och besvikelser att försvar genom humor inte längre hjälper."

Om vi inte kan skratta, är det kört. Det är där cancerknölen ligger i den senaste världskrisen. Underskottet på humor är ett större än hot än sinande oljereserver.

För mig själv undrar jag: Finns det muslimer med skrattrynkor?

Jag vet att man ska undvika generaliseringar. Man blir lätt offer för sina fördomar. Men min undran om muslimer och humor lämnar mig ingen ro.

Jag har bott i muslimska länder, senast något år i Pakistan, dessförinnan flera år på sjuttitalet i Beirut i Libanon. Jag har varit inbjuden i muslimska familjer, jag har firat deras helger, jag har haft skickliga kolleger bland dem. Jag har funnit dem vara värdiga och gästfria, hövliga och varmhjärtade, några av dem goda berättare, andra besittande breda perspektiv.

Men roliga? Jag försöker komma ihåg. Hade någon av dem skrattrynkor?

Humorister i den islamska världen är inte vanliga. Jo, författaren Salman Rushdie förstås. I "Satansverserna" fantiserade han 1988 om Muhammed och hans hustrur, bordeller och skörlevnad. För många av oss var detta mustigt fabulerande. Det gav oss skrattrynkor. Men i Rushdies egen muslimska värld tog det hus i helvete. Ayatolla Khomeini utfärdade en uppmaning till alla muslimer att ha ihjäl Rushdie.

I "den västerländska civilisationen" var vi då ense om att det vore absurt om vi inte kunde skoja om Gud och hans profeter, fan och hans mormor.

"Den västerländska civilisationen" har fel och brister. Den har i alla fall en fördel för dem som lever i den: det är i den vi känner oss hemma. Det är tillräckligt skäl för att försvara den. Inklusivt dess karikatyrer.

Det skrämmande den senaste veckan med dess vreda, vilda, vulgära pyromandåd och de politiskt (obs! inte religiöst) laddade plakaten med krav på att alla danskar ska halshuggas har varit vår egen reaktion: Vårt skamsna skuldbeläggande av oss själva, vårt beskäftiga förnuft.

Den världsdelen som de senaste sextio åren befriat sig från sina två totalitära system har glömt hur vi då bemötte dem.

Med dödsföraktande humor.

Vi har glömt hur Charlie Chaplin 1940, när nazismen såg ut att sluka hela Europa, gjorde "Diktatorn". Filmen uttryckte inte "respekt för kulturella skillnader". Den hånade Hitler och lät honom säga: "Demokrati, frihet och jämlikhet är ord som är till för att lura folket. Ingen nation kan ha framsteg med sådana idéer. De står i vägen för handling. Därför slopar vi dem."

Vi har glömt hur kommunismen 1957 firade triumfer Sputnik i rymden, frammarsch i tredje världen, revolten i Budapest krossad. I Billy Wilders manus till "Silk stockings" möttes den med satir. Den kvinnliga kommunistiska kommissarien säger: "De senaste massrättegångarna var en stor framgång. Det kommer att finnas färre ryssar, men bättre."

Sådant ger skrattrynkor.

Men nu. Vi lägger oss platt för en tredje totalitär ideologi, islamismen. Vi uppför oss som vi är klonade efter Mark Twains skämt: "Att skapa människan var en fin och originell idé. Men att också skapa fåret var en onödig upprepning."

Kan vi nu i stället få fåren i Bryssel att resa sig. Se till att alla EU-länder, i solidaritet med Danmark, drar tillbaka sina ambassadörer från huvudstäder, där danska ambassader står i ljusan låga.

Jag skulle också vilja höra svenskar skandera: "Danmarks sak är vår."

"Underskottet på humor är ett större hot än sinande oljereserver".

5.1.2 Inget öppet samhälle utan hädelse

Den danska tidningen Jyllands-Posten har publicerat teckningar föreställande profeten Muhammed. Detta har lett till hot från muslimer mot tidningen och internationella krav på den danska regeringen att ingripa.

Att kräva respekt är tidens lösen. Brottslingar gör det med vapen, människor med absoluta övertygelser gör det med hot och krav på förbud. Längre sedan förbi är den tid då respekt var något människor tillvann sig på grund av kunskaper och klokskap eller samhällsställning.

Nytt är också att det går att kräva fjärrrespekt av människor och institutioner som den respektkrävande aldrig sett och inte har någon direkt beröring med.

Det är en sådan respekt som muslimer världen över nu kräver av Danmark. Det är en sådan respekt de menar att den danska tidningen Jyllands-Posten brustit i när tidningen i höstas inbjöd ett antal tecknare att göra en bild av profeten Muhammed. Det blev inga vackra bilder utan stereotypa ungefär som Kristusbilder brukar vara, fast Muhammed framställdes förstås inte bara som en skön ljusgestalt.

En smula pikant är att Jyllands-Postens redaktör fick idén sedan Världskulturmuseets i Göteborg chef plockat ner en tavla som sades stöta just muslimer.

Jyllands-Postens publicering, som förvisso var provokativ, har vållat en proteststorm av häpnadsväckande omfattning. Runt om i världen har människomassor uppviglats till protester, 56 muslimska länder har vänt sig till FN och protesterat mot teckningarna. Man har krävt att Danmarks statsminister Anders Fogh Rasmussen ber om ursäkt, vilket han givetvis inte gjort. Medarbetare i Jyllands-Posten har hotats och lever skyddade.

Och strax före jul anslöt sig ordföranden i Sveriges imamråd, Hassan Moussa till protestkören. I en debattartikel hoppades han att den svenska regeringen skulle tala sina danska kolleger till rätta.

Historien är häpnadsväckande men också välbekant. Totalitära regimer har sökt göra regeringar i öppna demokratier ansvariga för vad press och enskilda sagt och skrivit. Nu agerar religiösa företrädare och länder med auktoritärt styre på samma sätt. En skillnad är att dessa nu också har stöd hos några av dem som lever i öppna samhällen. En del muslimer i europeiska länder har svårigheter att finna sig till rätta i pluralistiska samhällen. Och de hjälps inte precis av sina imamer, eller av en stel och diskriminerande arbetsmarknad.

Men situationen är ny inte bara för muslimer i länder som Danmark och Sverige, den är det också för myndigheter, opinionsbildare och majoriteten av invånarna i våra länder. Förvirringen finns därför på ömse sidor. Rektorer har flyttat skolavslutningar från kyrkor

trots att dessa inte innehåller några kulthandlingar. Andra skolledare har förbjudit religiös klädsel, andra åter hävdar att det väsentliga är att eleverna kan delta fullt ut i sin utbildning.

Konstutställningar har demolerats, konstverk har plockats ner.

Kraven på ingrepp gäller också texter, bilder, utställningar som den förment sårade inte har läst, sett eller besökt. Det vill säga det gäller en "rättning i ledet", en åsiktskontroll som är oförenlig med våra öppna samhällen.

Tolerans och pluralism betyder också att sådant som sårar och som utmanar måste få sägas. Också när det finns regler om skydd för minoriteter måste dessas uppfattningar kunna skildras och diskuteras på ett kritiskt, ja illvilligt sätt. Den gamla voltaireska sentensen gäller: Jag avskyr dina åsikter men jag är beredd att gå i döden för din rätt att uttala dem.

Den som försvarar rätten att häda, försvarar inte hädelsen i sig. Eller i Jyllands-Postens fall: Teckningarna må vara både kränkande och illasinnade men tidningen var sin fulla rätt att publicera dem utan att utsättas för hot.

Om detta har den danska regeringen inte tvekat. För det förtjänar den beröm och stöd från sina EU-kolleger. Men den svårare uppgiften att förankra det öppna samhällets värderingar hos alla dem som lever i Danmark har den inte klarat. Lika litet som dess EU-kolleger. Det är en uppgift som den europeiska gemenskapen helt enkelt måste gå i land med.

5.1.3 Det goda hatet

Flera av Lars Hillersbergs alster skall "utan varje tvivel klassificeras som antisemitiska". Frågan om judefientligheten i dessa bilder "borde vid det här laget inte vara någon fråga". Så skrev sju av landets främsta forskare på området i DN förra våren (15/3).

Det uppenbara borde inte vara en fråga. Och är det inte i flertalet västliga demokratier, där antisemitismens motiv och bildspråk inte bara känns igen utan i regel möter motstånd från demokratiskt sinnade opinionsbildare, akademiker och konstnärer. Men så är det alltså inte i Sverige. Åtminstone inte generellt.

Här kan man, som Hillersberg, i decennier framställa judar som sluga, ondskefulla och giriga, associera dem med Kristusmordet och förse dem med en fysionomi identisk med den som förekom i nazityska *Der Stürmer*, och ändå vara säker på att horder av svenska intellektuella rusar fram och förklarar bilderna fördomsfria och uppfriskande.

Och här kan man, som Hillersberg, rita antisemitiska teckningar till stöd för Radio Islam och ändå vara förvissad om att rader av skribenter avvisar varje misstanke om att där skulle finnas antijudiska motiv i dessa härligt provokativa bilder. (När Hillersberg påstår att han inte kände till Radio Islams budskap är detta naturligtvis inte sant. Han närvarade under rättegången 1989 då stationen fälldes för hets mot folkgrupp.)

Hillersberg är emot Israel och kapitalismen! Han använder alltid schabloner! Han är ju satiriker! Han är faktiskt inte rasist eller nazist! tjuter hans beundrare i hopp om att dessa argument, som är fullkomligt irrelevanta, skall upphäva antisemitismen.

Varför ser det då ut så här i Sverige? En massiv okunskap om antisemitism, är en del av svaret. Vakthållandet kring en förljugen nationell självbild, en annan. Men detta kan inte förklara allt. Här finns också en attraktion inför budskapet, möjlig att uttrycka just därför att Hillersberg rationaliserar antijudiska stereotyper och myter med hänvisning till Israelkritik, antikapitalism eller antirasism.

Sedan en tid pågår en rehabilitering av Hillersberg efter fjolårets debatt. Porträtt av den missförstådde mysfarbrorn som "alltid är på de svagas sida" (Kerstin Vinterhed, DN 12/5) följs upp av utställningar och hyllningsrecensioner där antisemitismen trolas bort.

På Expressens kultursida (23/2) förklarar Ann-Marie Ljungberg att frågan om Hillersberg ritat antisemitiska bilder och stöttat Radio Islam är av "mikroskopisk" betydelse. Han har ju ritat så mycket. Och dessutom är han ju även emot husläkarreformen.

5.1.4 Hillersberg Vänsterns antisemitiske Puss-ikon

Lars Hillersberg är en av vänsterns legender från 1968. Han startade då den anarkistiska satirtidningen Puss. Med tiden började han göra öppet antisemitiska bilder av samma typ som Hitlers Der Stürmer.

Och nu belönar statliga Konstnärskommittén honom med livslång statlig inkomstgaranti. Beslutet har mötts av protester, bl a från människor som satt i nazistiska utrotningsläger. Men statsminister Persson, som talar så väl om den högerextrema rasismen på stiliga konferenser, säger att han inte tänker ändra beslutet. Och vänstern är knäpp tyst.

Det är obehagligt. Men inte obegripligt. Ty det är i linje. Persson kan ha konstitutionella skäl att inte stoppa belöningen till antisemiten. Men han kunde ha markerat med ett uttalande. Det har han inte gjort. Det ligger i linje med hans allmänna framtoning. Han är grund och taktisk. Han säger att han tvekar att äta kött, men glufsar i sig kött på var och varannan tillställning. Han säger att han är feminist, men vet inget om feminismen. Han uttalar sig mot nynazismen, vilket torde vara väntat, men känner inte i magen att något är helt fel när staten belönar en antisemit. Lars Lönnroth är ordförande i den nämnd som belönade Hillersberg. I SvD medger han att Hillersbergs knyter an "till den antisemitiska traditionen från Hitlertiden".

Men trots detta försvarar han passionerat Hillersberg. Ty Hillersberg är ju, enligt Lönnroth, inte nationalsocialist. Han är "snarare en anarkistisk vänsterprovokatör som ironiskt utnyttjar nazismens formspråk för att häckla Israel och den amerikanska kapitalismen."

Också detta är i linje. Gång på gång hamnar vänstern på samma ståndpunkt som den extrema s k högern. Vi såg det i EU-frågan, vi ser det i franska Attac, vi ser det i fallet Hillersberg. Men trots detta hävdar man att det är skillnad. De till vänster är ju nämligen alltid goda.

Eftersom Hillersberg är vänster är han inte, som högerextremisterna, en ond antisemit. Ty hans antisemitism är ju vänster och "bara" riktad mot, som Lönnroth uttrycker det, Israel och den amerikanska kapitalismen. Det är också i linje att anarkisten Hillersberg är antisemit. Ty anarkismens fader, Michail Bakunin, rysk revolutionär, en av dem som byggde första Internationalen med Karl Marx, var våldsam antisemit. Denna antisemitism var också ett skäl till att han bröt med Marx, som var av judisk börd (även om också han författade starkt antisemitiska skrifter). Den svartröda anarkismens fader Bakunin formulerar samma credo som den bruna nationalsocialismens ledare Adolf Hitler: att världen hotas av en sammansvärjning av judiska kapitalister och judiska kommunister. Bakunin skrev t ex: "Hela denna judiska värld som utgör en enda exploaterande sekt, en sorts blodsugande människor, en kollektiv parasit, omätligt glupande, organiserad inte bara tvärs över statsgränser utan också över skillnader i politisk uppfattning - denna värld står för närvarande till dels Marx, dels släkten Rothschilds förfogande."

Till slut. Varför reagerar inte de kändisar på vänsterkanten som gärna säger i tv att de är emot nazismen, varför säger vänsterdebattörerna inte ett ord mot att en känd vänster-ikon bedriver antisemitisk propaganda, varför protesterar de inte mot att vi med folkets skattemedel ska belöna en vänsterantisemit?

Jag tror jag vet. Men jag ryggar inför svaret. Vänstern har alltid varit emot nazismen. Men vänsterns antinazism har sällan eller aldrig kombinerats med en sympati för och solidarisk empati med det judiska folket. Det är inget nytt. De sovjetiska kommunisterna tvingades motvilligt gå i krig mot sina bundsförvanter, de tyska nationalsocialisterna. Men de sovjetiska kommunisterna anställde också pogromer mot de inhemska judarna. Polska kommunister var

ofta både glödande antinazister och glödande antisemiter. Också när vår mer snälla vänster tar ställning mot nynazismen är det inte alltid självklart att detta också riktar sig mot antisemitismen. Därför reagerar de inte när en vänsterman avbildar judar som en girig makt som styr världen. Därför protesterar de inte när en av vänsterns puss-ikoner blir antisemit och till på köpet får statlig belöning.

5.2 Analyser

5.2.1 Argumentationsanalyser

P = proargument.

C = contraargument.

Förklarande exempel:

P1 = första proargumentet för tesen.

C1 = första contraargumentet mot tesen.

P1C1 = första proargumentet för det första contraargumentet.

P2P1 = andra proargumentet för det första proargumentet.

P1P2P1 = första proargumentet för det andra proargumentet för det första proargumentet.

5.2.1.1 Finns det muslimer med skrattrynkor?

Tes 1: "Muslimer saknar humor"

P1: Muslimer har inte skrattrynkor

C1P1: Man ska undvika generaliseringar, man blir lätt offer för sina fördomar.

C1C1P1: Men min undran om muslimer och humor lämnar mig ingen ro. Jag har bott i muslimska länder i flera år och varit inbjuden i muslimska familjer, jag har firat deras helger, jag har haft skickliga kolleger bland dem. Men jag kan inte minnas att någon av dem hade skrattrynkor.

P1C1C1P1: Skrattrynkor får man av humor, Bellmanvitsar och Blandaren, av ironi och självironi, fräckisar och kärnfulla karikatyrer. Man får det av att skratta åt missöden och av att driva med sig själv. Skitenkelt.

P2: Humorister i den islamska världen är inte vanliga

C1P2: Rushdie var i och för sig humorist

P3: I den muslimska världen tog det hus i helvete när humoristen Rushdie fantiserade om Muhammed och hans hustrur, bordeller och skörlevnad.

P1P3: För många av oss var detta mustigt fabulerande. Det gav oss skrattrynkor

P2P3: Ayatolla Khomeini utfärdade en uppmaning till alla muslimer att ha ihjäl Rushdie.

Tes 2: Vi borde försvara de danska karikatyterna

P1: Karikatyterna är humoristiska

P1P1: Kan man inte skratta är det kört, det vore absurt om vi inte kunde skämta om gud och hans profeter

P2: Det man känner sig hemma med är ett tillräckligt skäl för att försvara det, inkl. karikatyter

P3: Vårt agerande i frågan är skrämmande.

P1P3: Vi lägger oss platta inför en totalitär ideologi, islamismen. Vi uppför oss som vi är klonade efter Mark Twains skämt: "Att skapa människan var en fin och originell idé. Men att också skapa fåret var en onödig upprepning".

P2P3: Vi har glömt att totalitära ideologier bör bemötas med dödsföraktande humor

P1P2P3: Vi har glömt att vi i "den västerländska civilisationen" befriat oss från två totalitära system med hjälp av dödsföraktande humor de senaste 60 åren.

P1P1P2P3: Vi har glömt hur Charlie Chaplin 1940, när nazismen såg ut att sluka hela Europa, gjorde "Diktatorn". Den hånade Hitler och lät honom säga: "Demokrati frihet och jämlikhet är ord som är till för att lura folket. Ingen nation kan ha framsteg med sådana idéer. De står i vägen för handling. Därför slopar vi dem."

P1P1P1P2P3: Filmen uttryckte inte "respekt för kulturella skillnader"

P2P1P2P3: Vi har glömt hur kommunismen 1957 firade triumfer: Sputnik i rymden, frammarsch i tredje världen, revolten i Budapest krossad och detta möttes med satir i Billy Wilders manus till "Silk stockings". Den kvinnliga kommunistiska kommissarien: "de senaste massrättegångarna var en stor framgång. Det kommer att finnas färre ryssar, men bättre."

P2P2P3: Underskottet på humor är den senaste cancerknölen i världskrisen och ett större hot än sinande oljereserver.

P4: Vi borde i stället få fåren i Bryssel att resa sig. Se till att alla EU-länder, i solidaritet med Danmark, drar tillbaka sina ambassadörer från huvudstäder, där danska ambassader står i ljusan låga.

P5: Danmarks sak är vår.

5.2.1.2 Inget öppet samhälle utan hädelse

Tes: Muslimer har ingen rätt att kräva den typ respekt som de nu kräver av Danmark.

P1: Man har ej rätt att kräva fjärrespekt, d v s respekt av människor man aldrig sett eller inte har någon direkt beröring med.

P2: Denna typ av fjärrespekt är fel.

P1P2: Muslimer världen över har hotat Jyllandsposten och dess medarbetare.

P2P2: Konstutställningar har demolerats, konstverk har plockats ner. Kraven på ingrepp gäller också texter, bilder, utställningar som den förment sårade inte har läst, sett eller besökt. Det vill säga det gäller en rättning i ledet, en åsiktskontroll som är oförenlig med det öppna samhället.

P3: Respekt är något man vinner genom kunskaper och klokskap eller samhällsställning.

P4: Muslimer (världen över?) kräver att Danmarks regering ska be om ursäkt och Hassan Moussa, ordföranden i Sveriges imamråd, har i en debattartikel uttryckt en önskan om att den svenska regeringen ska tala sina danska kolleger till rätta.

P5: Även sådant som sårar och utmanar måste få sägas i ett tolerant och pluralistiskt samhälle.

P6: Minoritetens uppfattningar måste kunna skildras och diskuteras på ett kritiskt och illvilligt sätt.

P7: Det gamla voltaireska sentensen gäller: jag avskyr dina åsikter men jag är beredd att gå i döden för din rätt att uttala dem.

P8: Jyllandsposten var i sin fulla rätt att publicera teckningarna, trots att de var både kränkande och illasinnade.

5.2.1.3 Det goda hatet

Tes: I Sverige finns en massiv okunskap om antisemitism, en attraktion inför det antisemitiska budskapet och ett vakthållande kring en förljugen självbild.

P1: Att Hillersberg är antisemit är uppenbart, men blir ändå en fråga i Sverige.

P1P1: I debatten har Hillersberg porträtterats som en missförstådd mysfarbror som alltid är på de svagas sida.

P2P1: I debatten har Hillersbergs antisemitism trollats bort genom utställningar och hyllningsrecensioner.

P3P1: I debatten har Hillersbergs antisemitiska bilder och stöd till Radio Islam sagts ha 'mikroskopisk' betydelse, 'han har ju ritat så mycket' och 'dessutom är han ju emot husläkarreformen'.

P2: I Sverige kan man, som Hillersberg, i decennier framställa judar som sluga, ondskefulla och giriga, associera dem med Kristusmordet och förse dem med en fysionomi identisk med den som förekom i nazityska Der Stürmer, och ändå vara säker på att horder av svenska intellektuella rusar fram och förklarar bilderna fördomsfria och uppfriskande.

P3: I Sverige kan man, som Hillersberg, rita antisemitiska teckningar till stöd för Radio Islam och ändå vara förvissad om att rader av skribenter avvisar varje misstanke om att där skulle finnas antijudiska motiv i dessa härligt provokativa bilder.

C1P3: Hillersberg påstår att han inte kände till Radio Islams budskap.

C1C1P3: Detta påstående är naturligtvis inte sant. Han närvarade under rättegången 1989 då stationen fälldes för hets mot folkgrupp.

P4: Hillersbergs beundrare försvarar hans antisemitism med fullkomligt irrelevanta argument, så som: han är emot Israel och kapitalismen, att han alltid använder schabloner, att han är satiriker och att han inte är rasist eller nazist, i hopp om att detta ska upphäva antisemitismen.

P5: I Sverige är det möjligt för Hillersberg att uttrycka sina antisemitiska åsikter genom att rationalisera antijudiska stereotyper och myter med hänvisning till israilkritik, antikapitalism eller antirasism.

5.2.1.4 Hillersberg Vänsterns antisemitiske Puss-ikon

Tes: Vänstern är dubbelmoralisk.

P1: Vänstern har alltid påstått sig vara mot nazismen men agerar inte mot antisemitismen.

[Upprepning av P1] Därför protesterar de inte när en av vänsterns puss-ikoner blir antisemit och till på köpet får statligbelöning

[Upprepning av P1] Också när vår mer snälla vänster tar ställning mot nynazismen är det inte alltid självklart att detta också riktar sig mot antisemitismen.

P1P1: Statliga konstnärsnämnden har belönat Lars Hillersberg med livslång inkomstgaranti trots att han är antisemit.

P1P1P1: Hillersberg har länge gjort öppet antisemitiska teckningar av samma typ Hitlers der Stürmer.

P2P1P1: Det är i linje att anarkisten Hillersberg är antisemit. Ty anarkismens fader Michail Bakunin, rysk revolutionär, en av dem som byggde första internationalen med Karl Marx, var våldsam antisemit. Denna antisemitism var också ett skäl till att han bröt med Marx, som var av judisk börd (även om också han författade stort antisemitiska skrifter).

P1P2P1P1: Den svartröda anarkismens fader Bakunin formulerar samma credo som den bruna nationalsocialismens ledare Adolf Hitler: att världen hotas av en sammansvärjning av judiska kapitalister och judiska kommunister. Bakunin skrev till exempel: "Hela denna judiska värld som utgör en enda exploaterande sekt, en sorts blodsugande människor, en kollektiv parasit, omätligt glupande, organiserad inte bara tvärs över statsgränser utan också över skillnader i politisk uppfattning – denna värld står för närvarande till dels Marx, dels släkten Rothschilds förfogande."

P2P1: Till och med Lars Lönnroth, ordförande i statliga konstnärsnämnden, medger att Hillersberg knyter an till den antisemitiska traditionen från Hitlertiden.

P3P1: Göran Persson, som talar väl om den högerextrema rasismen på stiliga konferenser, säger att han inte tänker ändra beslutet om Hillersbergs inkomstgaranti.

C1P3P1: Persson kan ha konstitutionella skäl för att inte stoppa belöningen till antisemiten.

C1C1P3P1: Men han kunde ha markerat med ett uttalande

P4P1: Persson uttalar sig mot nynazismen men känner inte i magen att något är helt fel när staten belönar en antisemit.

P5P1: Vänstern säger sig vara mot nazism men har inte uttalat sig om Hillersbergs inkomstgaranti.

P6P1: Kändisar på vänsterkanten som gärna säger i tv att de är emot nazismen reagerar inte.

P7P1: Vänsterdebattörerna säger inte ett ord mot att en känd vänster-ikon bedriver antisemitisk propaganda och de protesterar inte mot att vi med folkets skattemedel ska belöna en vänsterantisemit.

P8P1: Vänsterns antinazism har sällan eller aldrig kombinerats med en sympati för och solidarisk empati med det judiska folket. Därför reagerar de inte när en vänsterman avbildar judar som en girig makt som styr världen.

P1P8P1: De sovjetiska kommunisterna tvingades motvilligt gå i krig mot sina bundsförvanter, de tyska nationalsocialisterna. Men de sovjetiska kommunisterna anställde också pogromer mot de inhemska judarna.

P2P8P1: Polska kommunister var ofta både glödande antinazister och glödande antisemiter.

P2: Persson säger att han tvekar att äta kött men glufsar i sig kött på var och varannan tillställning.

P3: Persson säger sig vara feminist men vet inget om feminismen.

P4: Vänstern ser alla "vänstermänniskor" som goda

P1P4: Lars Lönnroth, ordförande för statliga konstnärsnämnden, ser inte Hillersberg som nationalsocialist utan snarare som 'en anarkistisk vänsterprovokatör som ironiskt utnyttjar nazismens formspråk för att häckla Israel och den amerikanska kapitalismen'.

P2P4: Lönnroth anser att Hillersberg, eftersom han är vänster, inte är, som högerextremerna, en ond antisemit. Ty hans antisemitism är ju vänster och 'bara' riktad mot, som Lönnroth uttrycker det, Israel och den amerikanska kapitalismen.

P5: Vänstern hamnar gång på gång på samma ståndpunkt som den extrema så kallade högern.

P1P5: Vi såg det i EU-frågan.

P2P5: Vi såg det i franska Attac.

P3P5: Vi ser det i fallet Hillersberg.

5.2.2 Fantasy themeanalyser

Nedan följer fantasy themeanalyserna. Kolumnerna visar aktör, handling och miljö.

5.2.2.1 Finns det muslimer med skrattrynkor?

Jag

Jag	Tittade på kyparna och på gästerna	
Jag	Erfar det (historien om skrattrynkor)	Över saltimbocan på krogen i en stadsdel i Rom
Jag	Läser Vonneguts nya "A Man Without a Country"	Mellan tuggorna
Jag	Undrar för mig själv om det finns muslimer med skrattrynkor	
Jag	Vet att man ska undvika generaliseringar	
Jag	Har bott	i muslimska länder, senast några år i Pakistan, dessförinnan flera år på sjuttitalet i Beirut i Libanon.
Jag	Har varit inbjuden	I muslimska familjer
Jag	Har firat deras helger	
Jag	Har haft skickliga kolleger bland dem	
Jag	Har funnit dem vara värdiga och gästfria, hövliga och varmhjärtade, några av dem goda berättare, andra besittande breda perspektiv.	
Jag	Försöker komma ihåg om dem var roliga och om någon av dem hade skrattrynkor.	

Jag	Skulle också vilja höra svenskar skandera, ”Danmarks sak är vår”	
-----	---	--

Min undran om muslimer och humor

Min undran om muslimer och humor	Lämnar mig ingen ro	
----------------------------------	---------------------	--

En tanke

En tanke	Slog mig	På en trattoria i Trastevere
----------	----------	------------------------------

Vi

Vi	Måste kunna skratta, annars är det kört	
Vi	Var då ense om att det vore absurt om vi inte kunde skoja om Gud och hans profeter, fan och hans mormor.	I den ”västerländska civilisationen”
Vi	Har skamset skuldbelagt oss själva	
Vi	Har varit beskäftigt förnuftiga	
Vi	Bemötte dem (de totalitära systemen) med dödsföraktande humor.	
Vi	Har glömt hur Charlie Chaplin gjorde ”Diktatorn”	1940, när nazismen såg ut att sluka hela Europa.
Vi	Har glömt hur kommunismen firade triumfer Sputnik i rymden, frammarsch i tredje världen, revolten i Budapest krossad.	1957
Vi	Lägger oss platt för en tredje totalitär ideologi, islamismen.	Nu
Vi	Uppför oss som vi är klonade efter Mark Twains skämt: ”Att skapa människan var en fin och originell idé. Men att också skapa fåret var en onödig upprepning.”	
Vi	Borde i stället få fåren i Bryssel att resa sig.	Nu
Vi	Borde se till att alla EU-länder i solidaritet med Danmark, drar tillbaka sina ambassadörer från huvudstäder, där danska ambassader står i ljusan låga.	
Många av oss	Fann detta mustigt fabulerande	

Vår egen reaktion

Vår egen reaktion	Har varit det skrämmande med dess vreda, vilda, vulgära, pyromandåd och de politiskt (obs! inte religiöst) laddade plakaten med krav på att alla danska ska halshuggas.	Den senaste veckan
-------------------	---	--------------------

”Den västerländska civilisationen”

”Den västerländska civilisationen”	Har fel och brister.	
------------------------------------	----------------------	--

Den ("den västerländska civilisationen")	Har i alla fall en fördel för dem som lever i den: det är i den vi känner oss hemma.	
Den världsdelen som de senaste sextio åren befriat sig från sina två totalitära system	Har glömt hur vi då bemötte dem (de totalitära systemen)	

Att vi känner oss hemma i den västerländska civilisationen

Det (att vi känner oss hemma i "den västerländska civilisationen")	Är tillräckligt skäl för att försvara den (den västerländska civilisationen). Inklusiv dess karikatyrer.	
--	--	--

Filmer förr

Filmen ("Diktatorn")	Uttryckte inte "respekt för kulturella skillnader".	
Den ("Diktatorn")	Hånade Hitler och lät honom säga: "Demokrati, frihet och jämlikhet är ord som är till för att lura folket. Ingen nation kan ha framsteg med sådana idéer. De står i vägen för handling. Därför slopar vi dem."	
Billy Wilders manus till "Silk stockings"	Mötte den (kommunismen) med satir.	
Den kvinnliga kommunistiska kommissarien i Wilders manus	Säger: "De senaste massrättegångerna var en stor framgång. Det kommer att finnas färre ryssar, men bättre."	
Sådant (som "Silk stockings")	Ger skrattrynkor	

Humorister

Humorister	Är inte vanliga	I den muslimska världen
------------	-----------------	-------------------------

Salman Rushdie

Författaren Salman Rushdie	Är förstås rolig.	
Han	Fantiserade om Muhammed och hans hustrur, bordeller och skörlevnad	I Satansverserna 1988

Salman Rushdie fabulerande

Det	Gav oss skrattrynkor	
Det	Tog hus i helvete	I Rushdies egen muslimska värld.

Underskottet på humor

Underskottet på humor	Är ett större hot än sinande oljereserver.	I den senaste världskrisen.
Underskottet på humor	Är ett större hot än sinande oljereserver.	
Underskottet på humor	Är den senaste världskrisens cancerknöl	

Kyparna och gästerna i Trastevere

De	Var manliga och kvinnliga, långa och korta, gamla och unga.	
De	Hade ett gemensamt	
Alla	Hade skrattrynkor, kring ögonen	

Skrattrynkor

Det	Är en skönhet som inte går att köpa	hos en plastikkirurg
Det	(är) skitenkelt	

Man

Man	Får skrattrynkor av humor, Bellmanvitsar och Blandaren, av ironi och självironi, fräckisar och kärnfulla karikatyrer.	
Man	Får det (skrattrynkor) av att skratta åt missöden och av att driva med sig själv.	
Man	Blir lätt offer för sina fördomar.	

Vonnegut

Han	Delger oss sin fasans tanke (att han ska överleva sitt eget sinne för humor)	
	(Skriver: "Jag brukade vara rolig och kanske är jag inte det längre. Vi har utsatts för så många chocker och besvikelser att försvar genom humor inte längre hjälper")	

Ayatolla Khomeini

Ayatolla Khomeini	Utfärdade en uppmaning till alla muslimer att ha ihjäl Rushdie.	
-------------------	---	--

5.2.2.2 Inget öppet samhälle utan hädelse

Jyllands-Posten

Den danska tidningen Jyllands-Posten	Har publicerat teckningar föreställande profeten Muhammed	
Tidningen	Var i sin fulla rätt att publicera dem utan att utsättas för hot.	

Tidningen Jyllands-Posten	Inbjöd ett antal tecknare att göra en bild av profeten Muhammed	I höstas
Medarbetare i Jyllands-Posten	Har hotats och lever skyddade	
Jyllands-Postens redaktör	Fick idén sedan världskulturmuseets i Göteborg chef plockat ner en tavla som sades stöta just muslimer	

Publiceringen

Detta	Har lett till hot från muslimer mot tidningen och internationella krav på den danska regeringen att ingripa.	
Jyllands-Postens publicering	Var förvisso provokativ	
	Har vållat en proteststorm av häpnadsväckande omfattning.	
Upphovet till idén	Är en smula pikant	

Bilderna

Bilderna	Blev inte vackra utan stereotypa ungefär som Kristusbilder brukar vara, fast Muhammed framställdes förstår inte bara som en skön ljusgestalt.	
Teckningarna	Må vara både kränkande och illasinnade	

Respekt

Att kräva respekt	Är tidens lösen	
-------------------	-----------------	--

Brottslingar

Brottslingar	Kräver respekt med vapen	
--------------	--------------------------	--

Människor med absoluta övertygelser

Människor med absoluta övertygelser	Kräver respekt med hot och krav på förbud	
-------------------------------------	---	--

Människor

Människor	Tillvann sig respekt på grund av kunskap och klokskap eller samhällsställning	För länge sedan.
	Kan nu kräva fjärrrespekt av människor och institutioner som den respektkrävande aldrig sett och inte har någon direkt beröring med.	

Muslimer

Muslimer	Kräver nu en sådan respekt (fjärrrespekt) av Danmark.	Världen över
De	Menar att den danska tidningen Jyllands-Posten har brustit i en sådan respekt.	
Människomassor	Har uppviglats till protester	Världen över

56 muslimska länder	Har vänt sig till FN och protesterat mot teckningarna	
Man	Har krävt att Danmarks statsminister Anders Fogh Rasmussen ber om ursäkt	
En del muslimer i europeiska länder	Har svårigheter att finna sig till rätta	I pluralistiska samhällen.
De	Hjälps inte precis av sina imamer, eller av en stel och diskriminerande arbetsmarknad.	
Förment sårade	(har också framfört) krav på ingrepp gällande texter, bilder, utställningar som de inte läst, sett eller besökt.	

Skyddade minoriteters uppfattningar

Dessas uppfattningar	Måste kunna skildras och diskuteras på ett kritiskt, illvilligt sätt, även när det finns regler om skydd för minoriteter.	
----------------------	---	--

Hassan Moussa

Ordföranden i Sveriges imamråd, Hassan Moussa,	Anslöt sig till protestkören	Strax före jul
Han	Hoppades att den svenska regeringen skulle tala sina danska kolleger till rätta.	I en debattartikel.

Religiösa företrädare

Religiösa företrädare och länder med auktoritärt styre	Agerar nu på samma sätt (som totalitära regimer)	
Dessa	Har dock stöd hos några av dem som lever i öppna samhällen	nu

Situationen

Situationen	Är ny inte bara för muslimer	i länder som Danmark och Sverige
	Är också ny för myndigheter, opinionsbildare och majoriteten av invånarna	i våra länder

Historien

Historien	Är häpnadsväckande men också välbekant.	
-----------	---	--

Förvirringen

Förvirringen	Finns därför	på ömse sidor
--------------	--------------	---------------

Danmarks regering

	Har givetvis inte bett om ursäkt	
--	----------------------------------	--

Den danska regeringen	Har inte tvekat om detta (tidningen rätt att publicera)	
Den	Förtjänar beröm och stöd för sina EU-kolleger för det (att dem inte tvekat)	
Den	Har dock inte klarat den svårare uppgiften, att förankra det öppna samhällets värderingar hos alla dem som lever i Danmark.	

EU

Dess EU-kolleger	Har inte heller klarat denna uppgift	
Den europeiska gemenskapen	Måste helt enkelt gå iland med denna uppgift	

Skolledare

Rektorer	Har flyttat skolavslutningar från kyrkor trots att dessa inte innehåller några kulthandlingar	
Andra skolledare	Har förbjudit religiös klädsel	
Andra	Har åter hävdad att det väsentliga är att eleverna kan delta fullt ut i sin utbildning.	

Totalitära regimer

Totalitära Regimer	Har sökt göra regeringar i öppna demokratier ansvariga för vad press och enskilda sagt och skrivit.	
--------------------	---	--

Kraven på ingrepp

Det	Gäller en "rättning i ledet"	
-----	------------------------------	--

Åsiktskontroll

Åsiktskontrollen	är oförenlig med våra öppna samhällen.	
------------------	--	--

Man

	Måste få säga sådant som sårar och utmanar	i toleranta och pluralistiska samhällen.
Den som försvarar rätten att häda	Försvarar inte hädelsen i sig	

Konst

Konstutställningar	Har demolerats	
Konstverk	Har plockats ner	

Den gamla voltaireska sentensen

Den gamla voltaireska sentensen	Gäller: Jag avskyr dina åsikter men jag är beredd att gå i döden för din rätt att uttala dem.	
---------------------------------	---	--

5.2.2.3 Det goda hatet

Man

Man	Kan, som Hillersberg, i decennier framställa judar som sluga, ondskefulla och giriga.	Här (i Sverige)
	(Kan) associera dem med Kristusmordet	(Här i Sverige)
	(Kan) förse dem med en fysionomi identisk med den som förekom i nazityska Der Stümer	(Här i Sverige)
	(Kan) vara säker på att horder av svenska intellektuella rusar fram och förklarar bilderna fördomsfria och uppfriskande.	(Här i Sverige)
Man	Kan, som Hillersberg, rita antisemitiska teckningar till stöd för Radio Islam.	
	(Kan) ändå vara förvissad om att rader av skribenter avvisar varje misstanke om att där skulle finnas antijudiska motiv i dessa härligt provokativa bilder.	

Hillersberg

Hillersberg	Påstår att han inte kände till Radio Islams budskap	
Detta (Hillersbergs påstående)	Är naturligtvis inte sant.	
Han	Närvarade då stationen fälldes för hets mot folkgrupp.	Under rättegången 1989
Hillersberg	Rationaliserar antijudiska stereotyper och myter med en hänvisning till Israelkritik, antikapitalism eller antirasism.	
Hillersberg	Rehabiliteras efter fjolårets debatt	Sedan en tid

Hillersbergs beundrare

Hans beundrare	Tjuter: "Hillersberg är emot Israel och kapitalismen!"	
	(Tjuter) "Han använder alltid schabloner!"	
	(Tjuter) "Han är ju satiriker!"	
	(Tjuter) "Han är faktiskt inte rasist eller nazist!"	
	Hoppas att dessa fullkomligt irrelevanta argument, skall upphäva antisemitismen.	

Svaret på frågan om varför det ser ut så här i Sverige (att antisemitismens motiv och bildspråk inte möter motstånd. Åtminstone inte generellt)

	är att det finns en massiv okunskap om antisemitism	
	är att det finns ett vakthållande kring en förljugen nationell självbild	
	är att det finns en attraktion inför budskapet	

Kerstin Vinterhed

Kerstin Vinterhed	Porträtterar den missförstådde mysfarbrorn som ”alltid är på den svagas sida”	I DN 12/5
-------------------	---	-----------

Ann-Marie Ljungberg

Ann-Marie Ljungberg	Förklarar att frågan om Hillersberg ritat antisemitiska bilder och stöttat Radio Islam är av ”mikroskopisk” betydelse.	På Expressens kultursida 23/2
	(Skriver att) han har ju ritat så mycket.	
	(Skriver att) han är ju även emot husläkarreformen.	

Sju av landets främsta forskare

Sju av landets främsta forskare	Skrev att flera av Lars Hillersbergs alster skall ”utan varje tvivel klassificeras som antisemitiska” och att frågan om judefientligheten i dessa bilder” borde vid det här laget inte vara någon fråga”	I DN förra våren (15/3)
---------------------------------	--	-------------------------

Antisemitismen

Det uppenbara	Borde inte vara en fråga	
	Är det inte i flertalet västliga demokratier	
Budskapet	Är möjligt att uttrycka just därför att Hillersberg rationaliserar antijudiska stereotyper och myter med en hänvisning till Israelkritik, antikapitalism eller antirasism.	
Antisemitismen	Trollas bort genom utställningar och hyllningsrecensioner.	

Demokratiskt sinnade opinionsbildare, akademiker och konstnärer i flertalet västliga demokratier

Demokratiskt sinnade opinionsbildare, akademiker och konstnärer i flertalet västliga demokratier	Känner inte bara igen antisemitismens motiv och bildspråk utan gör i regel motstånd.	
--	--	--

5.2.2.4 Hillersberg Vänsterns antisemitiske Puss-ikon

Lars Hillersberg

Lars Hillersberg	Är en av vänsterns legender från 1968	
Han	Startade den anarkistiska satirtidningen Puss	Då

Han	Började med tiden göra öppet antisemitiska bilder av samma typ som Hitlers Der Stürmer	
Hillersberg	Är ju inte, som högerextremisterna, en ond antisemit eftersom han är vänster. (Ironi)	
En känd vänsterikon	Bedriver antisemitisk propaganda.	
En av vänsterns puss-ikoner	Blir antisemit och får på köpet statlig belöning	
	är antisemit vilket också är i linje	

Lönnroth

Lars Lönnroth	Är ordförande i den nämnd som belönade Hillersberg	
Han	Medger att Hillersberg knyter an ”till den antisemitiska tradition från Hitlertiden”	I SvD
Han	Försvarar passionerat Hillersberg	
Lönnroth	Säger menar att Hillersberg inte är nationalsocialist utan ”snarare en anarkistisk vänsterprovokatör som ironiskt utnyttjar nazismens formspråk för att häckla Israel och den amerikanska kapitalismen”	
Lönnroth	Uttrycker att Hillersbergs antisemitism ”bara” är riktad mot Israel och den amerikanska kapitalismen.	
Detta (Lönnroths uttalande)	Är också i linje	

Persson

Statsminister Persson	Talar så väl om den högerextrema rasismen	På stiliga konferenser
	Säger att han inte tänker ändra beslutet	
Persson	Kan ha konstitutionella skäl att inte stoppa belöningen till antisemiten	
Han	Kunde ha markerat med ett uttalande	
Han	Har inte markerat med ett uttalande	
Han	Är grund och taktisk	
Han	Säger att han tvekar att äta kött, men glufsar i sig kött på var och varannan tillställning.	
Han	Säger att han är feminist men vet inget om feminismen.	
Han	Uttalar sig mot nynazismen	
	Känner inte i magen att något är fel när staten belönar en antisemit.	

Det (att Persson uttalar sig mot nynazismen)	Torde vara väntat.	
Det (Att Persson inte har markerat med ett uttalande)	Ligger i linje med hans allmänna framtoning.	

Vänstern

Vänstern	Är knäpp tyst	
Vänstern	Hamnar på samma ståndpunkt som den extrema s k högern.	Gång på gång
Man	Hävdar trots detta (vänstern gång på gång hamnar på samma ståndpunkt som den extrema s k högern) att det är skillnad.	
De till vänster	Är ju nämligen alltid goda. (Ironi)	
Kändisar på vänsterkanten	Säger gärna att de är emot nazismen	
	Reagerar inte.	
Vänsterdebattörerna	Säger inte ett ord mot att en känd vänster-ikon bedriver antisemitisk propaganda	
De	Protesterar inte (mot att vi med folkets skattemedel ska belöna en vänsterantisemit)	
Vänstern	Har alltid varit emot nazismen	
Vänsterns	Antinazism har sällan eller aldrig kombinerats med en sympati för och solidarisk empati med det judiska folket. Det är inget nytt.	
Vår mer snälla vänster	Tar ställning mot nynazismen men det är inte alltid självklart att detta också riktar sig mot antisemitismen	
De	Reagerar därför inte när en vänsterman avbildar judar som en girig makt som styr världen.	
De	Protesterar därför inte när en av vänsterns puss-ikoner blir antisemit och till på köpet får statlig belöning.	
Att vänstern är knäpp tyst	Är obehaglig men inte obegripligt ty det är i linje	

De sovjetiska kommunisterna

De sovjetiska kommunisterna	Tvingades motvilligt gå i krig mot sina bundsförvanter, de tyska nationalsocialisterna	
De sovjetiska kommunisterna	Anställde också pogromer mot de inhemska judarna	

De polska kommunisterna

Polska kommunister	Var ofta båda glödande antinazister och glödande antisemiter.	
--------------------	---	--

Vi

Vi	Såg det i Eu-frågan	
Vi	Ser det i franska Attac	
Vi	Ser det i fallet Hillersberg	
Vi	Belönar en vänsterantisemit med folkets skattemedel	

Jag

Jag	Tror jag vet	
Jag	Ryggar inför svaret	

Bakunin

Anarkismens fader, Michail Bakunin,	Var rysk revolutionär	
	Var en av dem som byggde första Internationalen med Karl Marx	
	Var våldsamt antisemit.	
Han	Bröt med Marx delvis på grund av antisemitismen.	
Den svartröda anarkismens fader Bakunin	Formulerar samma credo som den bruna nationalsocialismens ledare Adolf Hitler: att världen hotas av en sammansvärjning av judiska kapitalister och judiska kommunister.	
Bakunin	Skrev t ex: ”Hela denna judiska värld som utgör en enda exploaterande sekt, en sorts blodsugande människor, en kollektiv parasit, omätligt glupande, organiserad inte bara tvärs över statsgränser utan också över skillnader i politisk uppfattning – denna värld står före närvarande till dels Marx, dels släkten Rothschilds förfogande”	

Marx

Marx	Var av judisk börd	
Marx	Författade också han starkt antisemitiska skrifter.	

Den statliga konstnärsnämnden

Statliga konstnärsnämnden	Belönar honom med livslång statlig inkomstgaranti	Nu
---------------------------	---	----

Människor som satt i nazistiska utrotningsläger

	Har mött beslutet med protester	
--	---------------------------------	--